

Die volgende is 'n Werkkaart soos voorsien deur die VAW.

Voltooi hierdie Werkkaart oor Breuke.

Dit is 'n nuwe tema wat nog nie in die klas behandel is nie. Let wel: Jy het alreeds Gewone Breuke in Graad 7 behandel. In Graad 8 bou ons net op dié fondasie.

Werk ook deur TEMA 13 in jou handboek – Lees deur die teorie en werk deur die voorbeelde.

Opskrif:

Gewone breuke

Werkkaart 1: Berekeninge met gewone breuke

Skryf die volgende teorie, met voorbeelde en die stappe gegee, oor in jou werkboek en voltooi die oefening wat volg.

- Breuke is 'n rasionale getal
- Rasionale getal: Enige getal wat as 'n breuk, in die vorm $\frac{a}{b}$ geskryf kan word, waar a en b heelgetalle is en b nie gelyk is aan 0.
- teller
noemer
- Gewone breuke: Enige getal wat in die vorm van een getal (teller) op 'n ander getal (noemer) geskryf word. Gewone breuke is ook waar die teller kleiner as die noemer is, byvoorbeeld $\frac{2}{3}$.
- Onegte breuk: 'n Breuk waar die teller groter as die noemer is, byvoorbeeld $\frac{3}{2}$.
- Gemengde getal: Bestaan uit 'n heelgetal en 'n breuke, byvoorbeeld $2\frac{1}{2}$.

1. Herlei 'n gemengde getal na 'n onegte breuk.

Voorbeeld:

Opsie 1:

$$\begin{aligned} 2\frac{3}{4} &= 2 + \frac{3}{4} \\ &= \frac{2}{1} + \frac{3}{4} \\ &= \frac{2(4)}{1(4)} + \frac{3}{4} \\ &= \frac{8}{4} + \frac{3}{4} = \frac{11}{4} \end{aligned}$$

Opsie 2:

$$\begin{aligned} 2\frac{3}{4} &= \frac{2(4) + 3}{4} \\ &= \frac{8 + 3}{4} \\ &= \frac{11}{4} \end{aligned}$$

2. Herlei 'n onegte breuk na 'n gemengde getal.

Voorbeeld:

$$\begin{aligned} \frac{13}{5} &= \frac{13 \div 5}{5 \div 5} \\ &= \frac{2 \text{ res } 3}{1} \\ &= 2\frac{3}{5} \end{aligned}$$

3. Optel en aftrek van breuke

SKRYF ASB DIE STAPPE OOK AF!!!!

Voorbeeld 1:

$$\begin{aligned} \frac{2}{4} + \frac{5}{6} - \frac{2}{3} \\ &= \frac{2(3)}{4(3)} + \frac{5(2)}{6(2)} - \frac{2(4)}{3(4)} \\ &= \frac{6}{12} + \frac{10}{12} - \frac{8}{12} \\ &= \frac{6 + 10 - 8}{12} \\ &= \frac{8}{12} \end{aligned}$$

Stap:

Kry die KGV van 4, 3 en 6 om die noemers dieselfde te kry
(12)

Maal uit dat die noemers dieselfde is (onthou wat jy bo doen
jy onder ook)

Plaas al die tellers op een noemer

Bereken

Voorbeeld 2

$$\begin{aligned}
 & 2\frac{3}{5} + 2\frac{3}{10} - 1\frac{7}{15} \\
 &= \frac{2(5)+3}{5} + \frac{2(10)+3}{10} - \frac{1(15)+7}{15} \\
 &= \frac{13}{5} + \frac{23}{10} - \frac{22}{15} \\
 &= \frac{13(6)}{5(6)} + \frac{23(3)}{10(3)} - \frac{22(2)}{15(2)} \\
 &= \frac{78+46-44}{30} \\
 &= \frac{80}{30} = 2\frac{10}{30} = 2\frac{1}{3}
 \end{aligned}$$

Stap:

Herlei gemengde getal na onegte breuk

Kry KGV van 5, 10 en 15

KGV is 30

Plaas op 1 noemer

Vereenvoudig

Oefening:

Jy mag 'n sakrekenaar gebruik om jou antwoorde te kontroleer, maar jy moet steeds jou stappe toon. Jy mag NIE net die antwoorde neerskryf NIE.

1. Skryf die volgende gemengde getalle as onegte breuk.

a) $9\frac{1}{4}$

b) $6\frac{1}{5}$

c) $7\frac{2}{3}$

d) $4\frac{17}{35}$

e) $5\frac{5}{20}$

f) $4\frac{16}{17}$

2. Skryf die volgende onegte breuke as gemengde getalle.

a) $\frac{19}{6}$

b) $\frac{108}{8}$

c) $\frac{96}{11}$

3. Vereenvoudig.

a) $\frac{3}{4} + \frac{2}{3}$

b) $\frac{3}{4} - \frac{2}{3}$

c) $\frac{4}{8} + \frac{3}{6} - \frac{2}{4}$

d) $\frac{3}{7} - \frac{5}{14} + \frac{3}{4}$

e) $2\frac{3}{4} + 3\frac{4}{8} - 3\frac{1}{2}$

f) $2\frac{2}{3} - 1\frac{2}{6} + 1\frac{8}{9}$